Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birourĭ de anuncĭurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Danneber*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*: în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.
Prețul inserțiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ maĭ dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta" iese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-riĭ de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare, Târgul Inuluĭ Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 178. Brașov, Vinerĭ, 11 (23) August. 1895.

In ajunul adunărei Asociațiunei.

Brașov, 10 August v. 1895

Peste câte-va ḑile se va întruni la Blașiu a treĭ-ḑecĭ și patra adunare generală a „Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporuluĭ român", care pentru Româniĭ ardelenĭ este în timpul de față cea maĭ prețiósă instituțiune de cultură națională.

Când, înainte cu 34 de anĭ, s'au pus temeliile acestei instituțiunĭ sublime, care pe atuncĭ era singură în felul sĕu în tóte ținuturile locuite de Românĭ, pepturile fruntașilor noștri din acele timpurĭ palpitau de bucuriă, căcĭ erau pĕtrunșĭ de convingerea sinceră, că prin acéstă lucrare a lor se va da nascere uneĭ mișcărĭ, care sĕ tindă a lăți cultura națională în sinul poporuluĭ român dintre aceste plaiurĭ ale Carpaților și, prin acésta, a înălța lupta nóstră de esistență națională la nivelul uneĭ lucrărĭ puternice și conscie de sine.

In acéstă temeinică convingere a lor, inimele românescĭ erau pe atuncĭ pline de însuflețire față cu Asociațiunea transilvană și, pe lângă tóte greutățile comunicațiunei din acel timp, Româniĭ, chiar de prin cele maĭ depărtate colțurĭ, nu pregetau de a alerga în numĕr mare la adunările generale ale acesteia.

Astfel s'au înălțat adunările generale ale Asociațiunei la nivelul unor sĕrbătorĭ de cultură națională, carĭ pentru Româniĭ ardelenĭ sunt singure în felul lor. Nu numaĭ Româniĭ, ci și streiniĭ urmăresc cu multă atențiune aceste serbărĭ ale nóstre, căcĭ în ele se oglindéză interesul nostru pentru cultura națională, — interes, care arată puterea de viéță a unuĭ popor.

De aceea nĭ-a servit întot-déuna spre mare onóre și bucuriă, când în orașele, unde s'au ținut aceste adunărĭ, am putut sĕ ne presentăm în fața streinilor într'un mod cât se póte maĭ demn și impunĕtor. Din nenorocire însĕ, aniĭ din urmă n'am prea stat la înălțime în privința acésta. Causa este a se atribui parte piedecilor, ce nĭ-s'au pus în cale de cătră autoritățile unguresci, parte altor evenimente, parte însĕ și unuĭ indiferentism îngrijitor, ce pare a se fi încuibat aniĭ din urmă în sînul nostru față cu causele culturale ale poporuluĭ și care s'a manifestat într'un mod destul de dureros la adunarea trecută, din Sĕbeșul săsesc, unde aprópe numaĭ Românilor din Sĕbeș și din jur avurăm de-a mulțumi reușita adunăreĭ.

Dér decă în aniĭ din urmă n'am isbutit a susține la înălțimea dorită nivelul adunărilor generale ale Asociațiuneĭ nóstre, nimic nu ne împedecă de-a spera, că cel puțin acum, cu ocasiunea adunăreĭ dela Blașiu, vom îndrepta neajunsurile din trecut și vom înălța acéstă sĕrbătóre de cultură națională a poporuluĭ român ardelean la mărirea și demnitatea, pe care a avut'o dela început și pe care noi suntem datorĭ a-o susținé și înălța în mĕsură cu atât maĭ mare, cu cât maĭ seriósă a devenit lupta nóstră pentru esistență.

Suntem sigurĭ, că frațiĭ noștri dela Blașiu, carĭ nĭ au dat atâtea dovedĭ de însuflețire pentru causa culturală a poporuluĭ român, nu vor întrelăsa de-a face tot ce le stă în putință pentru a ridica nimbul acesteĭ serbărĭ la înălțimea, ce 'i se cuvine. Frumósele pregătirĭ, ce se fac la Blașiu și carĭ se pot vedé și din programul serbărilor, pe care l'am publicat în numĕrul nostru de erĭ, ne sunt o garanță, că Blașeniĭ vor sta la înălțimea datorieĭ.

Rĕmâne acum, ca și publicul român dinfară de Blașiu sĕ-șĭ facă datoria. Decă bĕtrâniĭ noștri sciau sĕ întreprindă cele maĭ grele și maĭ obositóre călĕtoriĭ pentru a-șĭ da concursul lor moral și material la prosperarea Asociațiuneĭ și la buna reușită a adunărilor eĭ, ce óre ne-ar puté scusa pe noĭ dela împlinirea acesteĭ datoriĭ?

A sosit momentul, când tóte elementele bune ale națiuneĭ române de dincóce de Carpațĭ trebue sĕ se concentreze în jurul Asociațiuneĭ transilvane, ca în jurul celuĭ maĭ însĕmnat focular, dela care sĕ se reverse radele cultureĭ naționale asupra poporuluĭ român ardelean. Aicĭ nu póte fi vorba de grupărĭ separate și de divisiunĭ în sinul nostru, ci tinerĭ și bĕtrânĭ, sĕracĭ și bogațĭ sĕ ne înrolăm sub falnicul stindard al acesteĭ instituțiunĭ mărețe a căreia prosperare este o cestiune de onóre pentru noĭ toțĭ.

CRONICA POLITICĂ.

— 10 (22) August.

Ḑiarele maghiare încă și acum se mândresc cu **manifestațiunile de protest contra hotărîrilor luate la congresul naționalităților.** Despre modul cum s'au fabricat aceste proteste, aflăm în „*Zastava*" din Neoplanta următórele date interesante: Notariĭ comunalĭ din comitatul Torontaluluĭ au primit ordinul de-a aduna subscrierĭ pentru o manifestare de protest contra hotărîrilor, carĭ s'au adus la congresul naționalităților. In comuna Saoula au fost citețĭ țĕraniĭ la primăriă, unde li-s'a pus înainte pentru subscriere o scrisóre concipiată în limba maghiară. Țĕraniĭ o subscriseră, când însĕ aflară maĭ târḑiu despre ce se tractéză, și voiră sĕ-șĭ stérgă subscrierile, primariĭ și notariĭ le interḑiseră acésta. Asemenea s'a proces și în celelalte sate sĕrbescĭ și românescĭ. In tóte părțile s'a pus în mișcare aparatul comunal pentru de-a aduna cât de multe subscrierĭ contra congresuluĭ. In câte-va locurĭ le-a succes slugilor statuluĭ a îndupleca pe câțĭ-va țĕranĭ „lealĭ", ca pe lângă recompensa banilor de călĕtoriă, sĕ ducă în persónă protestele la Budapesta. Țĕranilor însĕ încep a li-se deschide ochiĭ, și ascultând de preoțiĭ și învĕțătoriĭ lor, denégă a maĭ subsemna scrisorĭ maghiare.

*

Ḑiarele încep sĕ discute din nou **situația din Austria**, maĭ ales în urma audiențeĭ lungĭ, ce a avut'o la monarchul în Ischl contele *Badeni*, locțiitor în Galiția. Audiența acésta s'a întêmplat Marțĭ în 20 August, cu care prilegiu s'a discutat serios situațiunea politică. Se afirmă, că până acum monarchul n'a hotărît asupra *provisoriuluĭ*, și *Badeni* n'a primit încă autorisația da-a forma un nou ministeriu definitiv. Despre causa chiămăreĭ luĭ Badeni din partea monarchuluĭ, o telegramă din Ischl spune următórele: Contele *Kielmansegg*, actualul ministru-președinte austriac, deja la începutul luĭ August a rugat pe monarch, sĕ influințeze cât maĭ grabnic compunerea unuĭ ministeriu definitiv. In urma acésta Majestatea Sa a chiămat la Ischl pe locțiitorul Galițieĭ, ca sĕ discute cu el așupra situațiuneĭ nestabile de aḑĭ și eventual sĕ-l însărcineze cu formarea unuĭ cabinet, care sĕ pótă corespunde problemelor de stat și de guvernare.

*

Tocmaĭ acum, când circuléză diferite faime despre un viitor „ministeriu Badeni" în Austria, apare în „*Münchener Allg. Zeitung*" un articol interesant asupra **raportuluĭ dintre Germanĭ și Polonĭ.** In articol se spune, că Poloniĭ au de mulțămit posiția preponderantă, ce o ocupă eĭ în politica internă a Austrieĭ, parte scóleĭ lor politice și solidarităţiĭ naționale, în cea maĭ mare parte însĕ *protecțiuneĭ Germanilor*. Aceștĭ din urmă au susținut, ca principiu, a favorisa pe Maghiarĭ, pe Polonĭ și pe Italienĭ, nu din dragoste față cu eĭ, ci din antipatia față cu Cehiĭ. Prin acésta Poloniĭ s'au ridicat, până când în realitate ar fi fórte de lipsă o înțelegere între Germanĭ și Cehĭ, deórece luptele, carĭ le pórtă aceste două națiunĭ una contra celeilalte, nu au produs nicĭ decum avantagiĭ Germanilor, ci din contră numaĭ rĕu. Este marcant, că până în ḑiua de astăḑĭ idea conducĕtóre în politica germană a fost tot-déuna rêvna de-a domni peste Boemĭ. Bărbațĭ de stat ca *Beust*, *Schmerling*, *Herbst* și *Giskra* cădeau în pĕcatul de-a nu calcula *puterea de resistență și de viéță a poporuluĭ boem.* Numitul ḑiar german află decĭ sanarea stă-

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Dómna contesă.

Novelă ruséscă de *Sonja*.

(Urmare).

— Nu mĕ credĭ, scii, ḑise el aprópe cu umilință. Și totușĭ singură te-ai covins despre acésta. Pavel Purgin a fugit — din nefericire e fapt — fugit cu toțĭ baniĭ din casă. E o sumă mare, fórte mare. —

— Facĭ tocmaĭ așa, ca și când ai fi ruinat, îl întrerupse ea cu dispreț.

El o privì cu spaimă. Scia ea deja?... Dér nu — nu! Nu era posibil. Cum ar fi putut sĕ vorbéscă atât de liniștită și cu dispreț....

— Trebue sĕ fiu însu-mĭ acolo, ḑise el, ca sĕ-l aflăm. De-almintrelea...

El ridică din umerĭ.

— Pavel Purgin e viclén. El de sigur va scăpa. El scie prea bine în ce mână ar avea sĕ pună rublele, carĭ îl vor face nevĕḑut.

— Dér îl vom afla pe miserabilul și pe tâlharul!

— Și până atuncĭ, firesce, trebue sĕ stau în cuibul acesta uitat de Dumneḑeu. Nu e așa d-l meu? Până atuncĭ sĕ-mĭ petrec cu țeraniĭ, cu fetele, cu caiĭ și cu boiĭ! N'ai sciut alt-ceva sĕ facĭ, decât sĕ mĕ silescĭ sĕ viu aicĭ cu d-ta, deșĭ sciaĭ bine, cât îmĭ place în Nizza. Credĭ, că décă sunt femeia d-tale, trebue sĕ fiu totdéuna lângă d-ta, pentru-ca sĕ-țĭ suport caprițiile și sĕ-țĭ țin de urît. Dér te înșelĭ! S'a întêmplat de astă-dată, dér maĭ mult nu. Nicĭ-odată! De sigur, că m'ai înțeles!

— Dér, dragă, ḑise el, îmĭ facĭ nedreptate. Nu țĭ-am lăsat mână liberă sĕ facĭ ce voescĭ?

— Ah, frumos lucru! Liberă, ḑicĭ d-ta. Dór' nu credĭ serios, că cu câte-va miĭ de ruble, pe carĭ mi-le-ai lăsat cu generositate, așĭ fi putut trăi! Sciaĭ prea bine, ce făceaĭ. Și pe mine m'ai ținut destul de naivă, ca sĕ nu-țĭ pricep intențiunile d-tale?

Ea rîse cu batjocură.

— Dér, Olga, crede-mĕ...

— Cred aceea, ce sciu, îl întrerupse ea. Eștĭ invidios pe tinerețea mea, pe plăcerile mele, și de aceea... Dumneḑeule, contesa Kelonoff în perplesitate de banĭ! Décă mi-s'ar fi spus acésta înainte cu câțĭ-va ani!

— Atuncĭ nu te-ai fi căsĕtorit cu mine? întrebă el cu tristeță.

— Ai credut vre-odată, că te-așĭ puté iubi?!

El se ridică și se apropiă de ea.

— Totușĭ Olga, când te-am cunoscut și mi-ai istorisit cât te simțĭ de isolată și părăsită în împrejurările triste, în carĭ trăiai!.. Veḑui odată căsuța miserabilă în care locuiațĭ. Mĕ îngroziam, când mĕ gândeam, că acolo locuescĭ tu. Sta în puterea mea, sĕ vĕ fac pe toțĭ ferícițĭ. De ce aveam dór banĭ! — Tu mĕ numiaĭ atuncĭ unicul și cel maĭ bun amic al tĕu. Cu lacrĕmile în ochĭ îmĭ mulțămiaĭ pentru fericirea cea mare. Mĕ sărutaĭ și steteaĭ plângĕnd la peptul meu. Eu tremurând te întrebam, că veĭ avé inimă bună față de mine... Scĭ tu ce mĭ-ai rĕspuns atuncĭ?

— Da, ḑise ea cu amărăciune. Țĭ-am spus, că te iubesc, că deja de mult te iubisem. E adevĕrat — dér am putut sĕ sciu? Eram tînĕră și fără esperiență, și părințiĭ meĭ erau atât de sĕracĭ. Mĕ temeam de sĕrăciă, de miseriă. Prietinele mele veștejau în miseriă — ele se măritară după ómenĭ brutalĭ și copiĭ lor alergau murdarĭ și aprópe goĭ prin stradele noroióse. Mama mea mĕ privea de multe-orĭ cu tristeță și-mĭ ḑicea: Sĕrmana mea copilă, și ție îțĭ va merge tot ast-fel... Apoi veni-șĭ D-ta și mĕ privișĭ cu o căutătură atât de strĕlucitóre. Eram atât de mândră atuncĭ, atât de veselă. Mama îmĭ șopti la urechiă: „copilă, fii cu minte, norocul se apropie, — ce e drept, e un om bĕtrân, dér e conte și bogat, fórte bogat și te iubesce"...

Așa... așa am deschis fericireĭ ușa, ast fel am devenit soția D-tale, căcĭ mama mea era înțeléptă — fórte înțeléptă. Cât de fericită a fost ea, când i-aĭ dăruit mica moșióră! Chiar aprópe așa de fericită, ca și mine în acéstă splendóre a avuțiilor... Dér în curênd te obicĭnuescĭ cu tóte. Nu mĕ maĭ puteam întórce la miseriă. O scĭ acésta. Și acesta e lanțul, de care mĕ țĕrescĭ maĭ departe, de care sunt ferecată pentru tot-déuna.

— Olga, nu scii, că te iubesc — te iubesc cu pasiune?

— Da, ḑise ea cu simplicitate. Dér ce-mĭ pasă mie? Trebuia sĕ sciu, cum o

rei politice desolate din Austria numai într'o *înţelegere germano-boemă*, prin care apoi tóte machinaţiunile celorlalte partide s'ar nimici.

*

Fóia italiană „*Gazetta Piemontese*“ publică sensaţionala scire, că **Vaticanul** pregătesce lucrurĭ de un deosebit interes pentru **Austro-Ungaria** şi **Peninsula-balcanică**. Anume, episcopul Dr, *Stadler* din Serajevo (Bosnia) este numit *trimis apostolic pentru bisericele din ţările balcanice.* Misiunea episcopului *Stadler* este, sĕ formeze o opoziţiune din Slavii catolicĭ din Balcanĭ faţă cu tendinţele rusescĭ. Se susţine, că pasul acesta este opera guvernului din Viena, operă, la care s'a învoit şi Vaticanul.

*

O telegramă din Belgrad aduce scirea, că **prinţul Boris**, moştenitorul tronului bulgar va trece în curênd la religia ortodoxă.

Pázmándy păcălit.

Aducênd fóia din Bruxella „L' Indépendence belge“ în numĕrul sĕu de Duminecă (18 August n.) scirea, că părintele V. Lucaciu a fost din nou condamnat de tabla din Dobriţin, cunoscutul „prietin“ al popórelor nemaghiare din Ungaria, deputatul Pázmándy Dénes, care tocmai luase parte la congresul interparlamentar, s'a grăbit a adresa ḑiarului belgian următórea scrisóre, pe care „L' Independence“ o publică în numĕrul sĕu de Lunĭ, 19 August sub titula: „*La question des Roumains de Hongrie*“ (Cestiunea Românilor din Ungaria):

Domnule şef-redactor!

„Am cetit în numĕrul de erĭ al stimabilului D-vóstre ḑiar o depeşe din Dobriţin (Ungaria), care cuprinde fapte neesacte relative la causa şi la persóna d-rului Lucaciu, preot ungar, de naţionalitate română, închis de present în prinsórea de stat din Seghedin.

„In ceea-ce privesce condamnarea sa recentă prin curtea regéscă din Dobriţin, prea vestitul agitator n'a fost pedepsit pentru o scrisóre adresată unui membru al aşa-numitului Congres al naţionalităţilor din Budapesta, ci în urma unei acuse de defăimare a sub-prefectului din cercul sĕu. Faptul însu-şĭ s'a petrecut înainte de acésta cu 15 lunĭ. Tribunalul din Satu-mare, ca judecătoriă de prima instanţă, a achitat pe d-l Lucaciu; curtea regéscă din Dobriţin nimicesce acéstă sentinţă. In cele din urmă curtea supremă din Budapesta va avé a decide în acéstă afacere, căcĭ e de presupus, că d-l Lucaciu va apela la acéstă curte.

„De altă parte d-l Lucaciu nu e un bĕtrân neputincios, ci din norocire un om fórte robust, de abia 40 anĭ. Sănĕtatea sa n'a suferit întru nimic în cele 11 lunĭ de închisóre de stat din Seghedin, unde am fost sĕ-l vĕd deja de trei-orĭ. Intocmirea prinsórei de stat este propriă Ungariei (Le régime de prison d'État n'esiste plus qu'en Hongrie) şi prinsorile acestea sunt cele mai blânde (les plus douces*) din tóte prinsorile din Europa. Eu am visitat cu cea mai mare băgare de semă cu deosebire prinsorile Belgiei, — acelea din Gand, Louvain, Bruxella, etc., — dér tóte acestea sunt incomparabil mai *aspre* (dures) ca închisorile de stat din Ungaria.

„După codul nostru penal, închisórea de stat ungară este în deosebĭ menită pentru condamnaţii politicĭ, pentru duelurĭ, etc. Ea este adevĕrata *custodia honesta* a celor vechĭ. Prisonierul primesce aicĭ o odaiă bine mobilată, fără gratii la ferestri; el e liber sĕ umble tótă ḑiua prin coridor şi prin cele 4 odăi, carĭ formézá o aripă a clădirei; póte comunica liber cu con-deţinuţii, carĭ locuesc în aceste 4 camere; fumézá, jócă cărţĭ şi şah cu ei; cetesce tóte ḑiarele şi orĭ şi ce fel de carte; îşĭ procură nutremêntul din afară şi spre acest scop primesce ca ajutor dela stat 80 cruceri (doi francĭ) pe ḑi; primesce fără marturĭ, în timp de 5 césurĭ (dela 9 óre până la amédḑĭ şi dela 3—5 după amédḑĭ) pe membrii familiei sale, pe amicii sĕi şi chiar şi strĕinĭ (afară de persónele signalate de poliţiă, ca fiind complicii sĕi în delictul, pentru care a fost pedepsit); în fine se preumblă fără paznic prin grădina aparţinĕtóre prinsórei.

„Décă cunósceţĭ, d-le şef-redactor, o prinsóre mai *afabilă* (affable) ca aceea din Seghedin, în Francia, în Anglia, în Germania, binevoiţĭ a mi-o indica. Şi voiu merge imediat, ca s'o vĕd.

„Ca încheiere, vĕ împărtăşesc, d-le şef-redactor, *că cu lucru împreună cu mai mulţĭ colegĭ de ai mei din Ungaria, ca sĕ se amnestieze d-l Dr. Lucaciu şi ceialalţĭ deţinuţĭ ai procesului Memorandului; însĕ încercarea nóstră este fórte îngreunată şi va deveni o imposibilitate, décă agitatorĭ strĕinĭ, ca de pildă cei din regatul României, se amestecă prin plângerile lor nedrepte şi necontenite împotriva patriei mele.* Guvernul ungar nu va ceda nicĭ-când faţă cu o ameninţare şi în acésta va imita pe tóte guvernele statelor consolidate şi puternice.

„Am onórea a fi, d-le şef-redactor, al D-Vóstrĕ devotat

D. de Pázmándy, deputat.

Tóte ar fi bune până aicĭ, căcĭ după cum le spune onorabilul Pázmándy Dénes, mai rar cineva! — vorba cocónei Efimiţa dintr'o piesă de teatru a lui Caragiali. Dér fóia belgiană nu se mulţămesce numai a publica blăjina şi „obiectiva“ epistoliă a d-niei sale, ci adaugă următórele:

„Mulţămim d-lui de Pázmándy pentru împărtăşirea, ce binevoesce a ni-o face şi pentru informaţiunile, ce ni-le dă. Nu suntem noi competenţĭ a decide, décă închisorile din Ungaria sunt cele mai blânde din Europa; tot ceea-ce putem ḑice este, că victimele justiţiei politice unguresci nu le consideră, ca o antişambră a paradisului.

„Şi în privinţa acésta d-l de Pázmándy va binevoì a ne permite sĕ-i observăm, că décă Ungaria este singura ţéră, care mai posede încă închisorĭ de stat, séu cu alte cuvinte, închisorĭ politice, ea este de asemenea — lucru dureros, — singura ţéră, care are o judecătoriă politică, şi care cunósce procese curat politice.

„De altfel, noi luăm act cu o viuă satisfacţiune de asigurarea, pe care ni-o dă cu privire la stăruinţele sale şi ale mai multora din colegii sĕi în favorul victimelor procesului din Cluşiu. Noi le înregistrăm cu atât mai bucuros, căcĭ nu de mult, în ajunul congresului naţionalităţilor nemaghiare ţinut în ḑilele din urmă în Pesta, în momentul de-a pleca la conferinţa interparlamentară de pace din Bruxella, d-l de Pázmándy a adresat în „*Pesti Hirlap*“ o scrisóre deschisă ministrului de interne, în care se află următórele:

*) Avére-ar d-l Pázmándy parte de „dulceţa“ lor!

„Mĕ adresez către voi, Escelenţă, supremul păzitor al puterei esecutive, ca în virtutea dreptului vostru sĕ interḑiceţĭ congresul proiectat pentru 10 August şi ca toţĭ aceia, carĭ s'ar presenta sĕ ia parte la el, sĕ fiă simplu puşĭ în fiéră. In acelaşĭ timp ar trebui triméső o ordonanţă către tóte autorităţile civile, hotărînd odată pentru totdéuna, ca sĕ se împrăştie tóte adunările, care s'ar întruni sub pretextul de a da la ivélă nemulţămirile naţionalităţilor şi prin acésta ar organisa lupta în contra întregităţii statului“.

Interesându-se astăḑĭ de liberarea condamnaţilor din procesul Memorandului, d-l de Pázmándy ar şterge impresiunea, pe care trebue sĕ o lase aceste şirurĭ. Şi de astă-dată dênsul şĭ-ar întrebuinţa talentul sĕu în favórea unui act de dreptate, ce ar fi în acelaşĭ timp un act de politică înţeléptă. Românii din Transilvania întêlnesc înafară vii simpatii. Ei sunt astăḑĭ în situaţiunea, în care înşi-şĭ Maghiarii se aflau în ajunul gloriósei lor revoluţiunĭ. Pe timpul acela Maghiarii nu întêmpinau într'un mod aşa de despreţuitor şi de agresiv interventiunea strĕinătăţii şi simpatiile Europei liberale pentru causa autonomiei lor.

Va sĕ ḑică, în zadar te facĭ luntre şi punte, onorabile. Tot află lumea, cum se petrec lucrurile şi pe la noi. Numai de!... De-ocamdată vĕ favoriséză împrejurările politice. Se vor schimba însĕ şi acestea vre-odată. Şi vom lucra, sĕ se schimbe!

Anul 1870 în Berlin.

Veteranii din Berlin şi jur în numĕr aprópe de 15 mii cu 150 stégurĭ au avut o sĕrbătóre strălucită, ţinută pe câmpul numit *Tempelhof.*

Intr'un colţ al pătratului era tribuna cântăreţilor înfrumseţată cu stindarde. Dinaintea acestei tribune era postată musica şi un altar împodobit cu cununĭ de laurĭ şi cu luminărĭ. La ḑece óre sosi împĕratul cu o suită alésă. Ajungênd la locul sĕrbătorii, împĕratul trecù călare pe dinaintea asistenţilor între carĭ erau mulţĭ generalĭ şi oficerĭ. După cântarea „*Nun denkt alle Gothe*“ ţinură vorbirĭ *Wolfing*, preotul militar evangelic, şi *Vollmar* preot militar catolic. Impĕratul făcù revistă, după care apropiindu-se de altar ţinù o frumósă cuvêntare:

„Mĕ bucur, colegĭ — ḑise împĕratul — că pot saluta la un loc pe soţii de arme ai fericitului meu moş, carĭ au secerat laurii gloriei, înainte de asta cu 25 de anĭ. Fiă ḑiua acésta punctul de mânecare întru respectarea legilor, credinţa faţă de rege şi apărarea religiunei. Devotamentul colegilor adunaţĭ nu se îndréptă mie, ci patriei. Urmaţĭ sfaturile date de preoţii militarĭ, faceţi-vĕ datoria cu credinţă mai departe cu frica lui Dumnedeu pentru mărirea patriei. Luptaţĭ contra nisuinţelor rĕsvrătitóre, ce ne îngreunéză activitatea“.

Urmà un „hurra“ întreit după care fù intonat imnul naţional. După acesta împĕratul se depărtà cu cuvintele: „Dumnedeu cu voi colegĭ!“

Impĕratul Wilhelm a mai ţinut o vorbire şi la adresa veteranilor primei brigade pedestre de gardă ḑicênd între altele:

„Pĕtruns în suflet vĕ mulţămesc pentru cuvintele frumóse rostite cu acéstă ocasiune, carĭ arată simţĕmintele, de carĭ sunteţĭ pĕtrunşĭ. Acest loc este sfânt din causa marilor fapte istorice. De aicĭ fură pornite la luptă bataliónele primului regiment de gardă însufleţite prin cuvintele fericitului meu moş. Aicĭ fură adunate bataliónele numitului regiment din incidentul aniversării de ḑece anĭ, ca sĕ le esprime ca împĕrat german mulţămită pentru meriţele câştigate în rĕsboiu. Vréu sĕ fiu scurt în cuvinte, căcĭ aḑĭ ne vorbesc faptele. Marile succese pe carĭ le-a câştigat armata prusiană, şi cu deosebire regimentele de gardă, sunt de a se atribuì simţemintelor străplântate în ele prin însu-şĭ fericitul împĕrat. In ce a constat puterea cea mare a armatei? In necondiţionata supunere faţă de cel mai mare beliduce.

„De aceea sĕ avem tot-déuna dinaintea ochilor virtuţile, pe carĭ fericitul în Domnul le-a numit cele trei columne ale armatei, anume: eroism, onóre şi supunere necondiţionată. Sĕ susţinem şi sĕ întărim neobosiţĭ aceste însuşirĭ, şi apoi armata va rĕmâné aşa precum a creat'o marele împĕrat Wilhelm. Atuncĭ va fi acéstă armată piatra fundamentală *a păcii europene* şi va întărì ḑisele generalului Moltke: *Suntem destul de tarĭ nu numai ca sĕ susţinem pacea Europei, ci ca sĕ-o şi impunem cu forţa* Ridic paharul meu în onórea regimentului întâiu de gardă, în onórea întregei garde şi a întregei mele armate!“

SCIRILE ḐILEI.

10 (22) August.

Petrecerea tinerimei române academice din Braşov şi jur. In 12 (24) August, tinerimea română academică din Braşov şi jur — după cum am anunţat deja — va arangea o petrecere cu joc în sala dela Hotel „Nr. 1“. Comitetul arangiator al acestei petrecerĭ, care promite a avé un succes frumos, rógă pe acei *domnĭ* şi *familii din societatea română inteligentă*, carĭ din eróre n'au primit învitărĭ, *sĕ se considere prin acésta de învitaţĭ* şi sĕ nu întârḑie a sprijini — prin participarea lor — scopul nobil urmărit de acéstă petrecere.

—o—

In ajunul mileniului! In adunarea comitatului Sĕlagiu, ţinută în ḑilele acestea, vice-şpanul a raportat, că ministrul unguresc al instrucţiunei publice a dispus a-se înfiinţa din incidentul mileniului scóle unguresci de stat în următórele cincĭ comune: Bingea, Şilimagiu, Mineu, Şimleu şi încă o comună, botezetă pe unguresce „Szeödemeter“. De-asemenea în adunarea comitatului Torontal a raportat inspectorul ung. de scóle, că ministrul a pus în disponibilitate pe 11 îndĕţătorĭ, fiind-că nu sciau limba maghiară.

—o—

Serbărĭ în Sinaia. Marţĭ, 15 August — ḑiua de S-ta Măria — fiind bicentenarul şi tot-odată hramul mănăstirei din Sinaia, Eforia spitalelor civile a luat disposiţiunĭ pentru organisarea unor numĕróse serbărĭ populare. Diminéţa se va oficia un serviciu divin la mânăstire, ér la amédḑĭ vor avé loc douĕ banchete: unul popular de 200—300 tacâmurĭ, şi altul oficial de 100—150 de tacâmurĭ. Séra se va da un bal de bine-facere la Casino, bal, care va fi presidat de d-nele eforilor.

—o—

Statuă lui Wilhelm I. Se scrie din Berlin cu data de 19 August: Aḑĭ s'a pus cu marĭ solemnităţĭ piatra fundamentală a statuei împĕratului Wilhelm I. Documentul comemorativ se ocupă şi cu Bismarck aducêndu-i laude.

—o—

Érăşĭ arme nouĕ! „Hazank“ primesce informaţiunea sigură, că ministrul comun de rĕsboiu a hotărît sĕ procure pentru armata austro-ungară un nou sistem de puscĭ, avênd un calibru de 5 mm. si o greutate de 3·7 chlgr.; va sĕ ḑică nouĕle puscĭ vor fi cu 0·7 chlgr. mai uşóre, ca cele de 8 mm. Pe lângă uşurinţă, nouĕle puscĭ mai au avantagiul, că la descărcare scutură mai puţin; au o celeritate de 900 metri, va sĕ ḑică cu 280 metri mai mare ca actualele puscĭ de 8 mm.; glonţul merge mai departe şi la ţîntă mult mai sigură. Pe basa acestor argumentaţiunĭ, ministeriul comun de rĕsboiu găsesce neapĕrat necesară introducerea nouĕlor arme în cel mai scurt timp. Acéstă inovaţiune, căreia ca mâne va trebui sĕ-i urmeze alta, va costa, se înţelege, fórte multe milióne.

—o—

Distincţiune. Cetim în „Gaz. Bucov.“: D-l Constantin de Stamati Ciurea, proprietar mare din Caracuşanĭ în Besarabia a fost decorat din partea M. S. Regelui României cu medalia „Bene merenti“ Clasa I, pentru scrierile sale literare. Domnul Stamati e unicul român în Basarabia, care se ocupă cu literatura română. Opurile sale sunt scrise în limba aşa ḑisă moldo-

---

sĕ ajungă lucrurile. Am fost fără esperienţă. D-ta erai un bărbat matur, un om bĕtrân. De ce te jăluescĭ de mine? Inaintea lumei sunt soţia D-tale. Nicĭ-odată nu ţi-am dat ansă, ca sĕ te privéscă cu batjocură, fiind-că ai luat o fată din clasa de jos. D-ta însĕ ai decăḑut, îmĭ facĭ scene, jocĭ drame de gelosiă. E ceva mai prost în cercurile nóstre! Mie îmĭ place sĕ fiu admirată. Trebuiai sĕ scĭĭ acésta. Sunt o femeiă tînĕră; nu sunt de loc vinovată. Esercitez dreptul meu, — dreptul tinereţei, al inimei.

— Il iubescĭ? întrebà el cu voce sécă.

— Da, fiind-că voescĭ sĕ sci, îl iubesc. Iubesc pe Teodor Maximovicĭ, fiind-că e tînĕr şi un mare artist. Iubesc arta şi tinereţea...

— Olga, ḑise el încet, ce crudă eştĭ!

Ea ridică din umerĭ cu dispreţ, apoi se aşeḑă pe fotoliu şi ḑise:

— Décă ai sci, cât mĕ plictisescĭ...

El aruncă o privire desperată asupra ei, şi părăsì cu paşĭ şovăitorĭ camera.

(Va urma.)

venéscă-basarabénă cu multe cuvinte vechĭ românescĭ, carĭ s'au pierdut acum din limba modernă românéscă. Dintre scrierile cele mai recente ale d-lui Stamati enumĕrăm scrierile teatrale, douĕ tomurĭ, comedii, vodevilurĭ şi drame, între carĭ drama „Logodnica Ţarului“ de un interes mare, un roman „Insula Sagalin“, descriind viéţa suferinḑilor din Sibiria, şi „Caleidoscopul literar“, o cunună de novele fórte interesante.

—o—

Concert românesc în Praga. „Timpului“ i-se scrie din Praga, că în séra de 13 August st. n. d-l Th. *Burada*, cunoscutul folklorist şi profesor de musică din Iaşĭ, a dat un concert în sala de concert a esposiţiei etnografice din capitala Boemiei. Sala gemea de lume. La sfîrşitul concertului d-l Burada a cântat doina şi alte cântece naţionale, care pentru prima óră s'au auḑit acolo. Prin originalitatea şi frumseţea lor, au fost aplaudate cu frenesie, ér d-l Burada a fost rechemat la rampă de nenumĕrate orĭ. La sfîrşit s'au adus d-lui Burada adevĕrate ovaţiunĭ.

—o—

Congresul internaţional al pressei. In ḑilele dela 13-17 Septemvre se va ţiné la Bordeaux un congres internaţional al presei. Cestiunile, carĭ vor veni la discuţiune sunt următórele: 1) Planul de unire între ḑiariştii din tóte ţĕrile. 2) Apărarea proprietăţii în materie de presă şi în special al informaţiunilor. 3) Reducerea taxelor telegrafice pentru ḑiare. 4) Instrucţia profesională pentru ḑiariştĭ.

—o—

Trei Ruşĭ arestaţĭ. Din *Nova-Grobla* (Galiţia) se telegrafiéză, că în 20 August au fost prinşĭ trei Ruşĭ, carĭ au debarcat c'un balon la graniţa comunei. In balon se aflau doi ofiţerĭ din statul major rusesc şi unul din profesorii institutului meteorologic din Petesburg. Balonul, după spusele celor trei Ruşĭ, a plecat din fortăréţa ruséscă *Ivangorod*, venind la *Grobla*. La porunca căpitanului districtului Iaroslav, cei trei Ruşĭ au fost arestaţĭ şi, sub escortă de gendarmĭ, transportaţĭ la Iaroslav.

—o—

Dinamită pe un vapor. Vaporul „Fulger“ ce transpórtă persóne dela Fiume la Ancona era sĕ plece într'una din dimineţile acestea din port (Fiume) pe când de-odată fochistul dă de un mototol învĕluit în pânză şi aruncat printre cărbunĭ. Straniul obiect fù desfăcut şi s'a constatat, că este umplătură cu dinamită. Pasagerii în numĕr de 48 s'au spăimântat şi unii au părăsit numai decât bordul. S'a făcut o cercetare amenunţită. In oraş circulă veştĭ neliniştitóre. Matrozii fură ascultaţĭ pe rênd. Cum a ajuns dinamita pe vapor încă nu se scie, se crede însĕ, că fù amestecată între cărbunĭ cu puţin înainte de timpul plecării. Poliţia precum şi autorităţile marinarĭ au luat mĕsurile cele mai estinse de cercetare.

—o—

Incercare nesuccésă. In comuna Matefalĕu, un tînĕr de 18 anĭ, cu numele Toth János, s'a spânḑurat ḑilele acestea în mijlocul uliţei, de crénga unui frăgar. Din întêmplare însĕ crénga s'a rupt şi tînĕrul János, care înainte de-a se spânḑura supsese câte-va porţiunĭ de rachiu, căḑù la pămênt înainte de a-şĭ fi dat sufletul sĕu necuratului. Astfel János tot János a rĕmas, şi ce mai sci, décă nu se va alege şi din el vre-un „patriot“ de model, căcĭ se vede a fi potrivit element.

—o—

Bandele din Macedonia. Din Sofia se scrie, că după informaţiunĭ din sorginte bună, banda, care a distrus satul Pomac-Dorpat, lângă Yanaskli, la câte va kilometre de graniţa bulgară, în apropierea departamentului Tatar-Bazardgic, este aceeaşĭ, a cărei trecere pe lângă Dubnitza s'a semnalat acum vre-o ḑece ḑile. Douĕ companii ale garnisónei din Dubnitza s'au trimis îndată în urmărirea acestei bande, care numĕră vr'o sută de ómenĭ şi care a trecut teritoriul turcesc pe o lungime de 50 kilometre. Acest lucru pare neesplicabil, avênd în vedere, că raporturile ḑic, că banda, care a atacat satul Dorpat se urcă la 400 ómenĭ; trebue admis decĭ, că numĕroşĭ fugitivĭ din alte bande s'au asociat cu aceea, care trecea pe lângă Dubnitza. Se asigură, că satul Dorpat e aprópe cu desĕvêrşire ars. Cea mai mare parte a ómenilor au fugit, dér *femeile şi copii au fost omorîţĭ.* Banda s'a împrăştiat apoi; vr'o ḑece dintr'ênşi au fost arestaţĭ. Se asigură din Tatar-Bazardgic, că aceştia vor fi traduşĭ înaintea unui consiliu de resbel.

—o—

Liferare. La biroul camerei comerciale din Braşov se póte afla escrierea de oferte a direcţiunei fabricelor de maşinĭ dela căile ferate ungare, privitóre la liferare de diferite materiale de lemn. Terminul înaintărei ofertelor este 16 Septemvre c.

—o—

Musica orăşenéscă va da de séră un concert în sala dela Hotel „Nr. I.“ Mâne d. a. la 6 óre va concerta pe promenadă.

—o—

Coresp. „Gaz. Trans.“

Făgăraş, 18 August n. 1895.

In 11 August n. c. s'a ţinut adunarea generală a despărţĕmêntului III (Făgăraş) al Asociaţiunei transilvane în Viştea-inferióră. Au participat vre-o 50 de fruntaşĭ românĭ, parte domnĭ din Făgăraş, parte învĕţătorĭ, *cincĭ* preoţĭ, şi peste o sută de ţĕranĭ.

Adunarea a fost deschisă prin o prea frumósă şi poporală cuvêntare de preşedintele despărţĕmêntului, Rvds. d-n Basiliu Raţiu. In cuvêntarea sa de deschidere a accentuat marea însemnătate a reuniunilor pentru noi Românii. A scos îndeosebĭ la ivélă importanţa Asociaţiunei transilvane, care lucră pentru limba română şi pentru literatura română. Ca sĕ pótă lucra, ii trebue însĕ nu numai sprijin moral, ci şi material. Acesta i-l vom da, décă fiă-care va contribui cu obolul sĕu. Ca esemplu, ce póte face peste tot unirea forţelor, a adus între altele şi comuna Şercaia, unde locuitorii s'au învoit sĕ dea pe fiă-care an 100 hl. de ovĕs pentru înfiinţarea unui fond, din care sĕ se acopere trebuinţele şcólei şi ale bisericei. — Vorbirea, primită cu aplause, a făcut adêncă impresiune îndeosebĭ asupra ţĕranilor.

S'a constituit apoi biroul şi s'a ales comisiunea pentru censurarea raportului comitetului şi pentru încassarea taxelor. Activitatea arătată în raport se'ncepe cu 18 Noemvre 1894. Comitetul a ţinut 2 şedinţe ordinare şi una estraordinară, în care s'a constituit; a dus în deplinire conclusele adunărei generale şi s'a sfătuit în privinţa agenturelor şi bibliotecelor poporale. In 1893 s'au fost înfiinţat agenturĭ cercuale. După-ce însĕ Asociaţiunea cunósce numai agenturĭ comunale şi afară de aceea agenturile cercuale n'au dat nicĭ un semn de viéţă, propune înfiinţarea agenturilor comunale, ceea ce se şi primesce.

E de sperat, că prin înfiinţarea agenturelor comunale, aducêndu-se în mai strînsă legătură massele poporului cu Asociaţiunea, se va produce o mişcare mai viuă în lucrarea pentru ajungerea scopurilor acesteia. E invederat, că înfiinţarea de bibliotecĭ poporale a trebuit sĕ rĕmână un pium desiderium până acum, după-ce la înfiinţarea lor şi mai apoi la folosirea lor, întemeiătorii nu rĕmâneau cruţaţĭ de multele şicane ale autorităţilor administrative. Sub scutul Asociaţiunii însĕ vor fi mai scutite, numai cât atuncĭ din contribuirile membrilor ajutătorĭ şi binefăcĕtorĭ, va trebui sĕ se lase agenturei sume mai marĭ. Aşa póte deveni acésta o adevĕrată casină poporală.

In decursul anului s'au făcut mai mulţĭ membrii ordinarĭ. Cu ocasiunea acestei adunărĭ s'au încassat peste 77 fl., parte dela membrii ordinarĭ, parte dela cei ajutătorĭ şi parte colecte dela comune. Banii dela membrii ajutătorĭ se hotăresce a-se folosi ca ajutóre pentru meseriaşii din acest despărţĕmênt.

Comitetului şi cassarului li-se dă absolutorul pentru anul de gestiune trecut. Ca delegaţĭ la adunarea generală dela Blaşiu sunt numiţĭ d-nii Turcu şi Dr. Pop din Făgăraş. Adunarea viitóre a subdespărţĕmêntului se va ţiné în Porumbacul-inferior.

Pagubă, că afară de cuvêntul de deschidere al d-lui preşedinte, n'a mai fost vre-o disertaţiune poporală, mai ales considerând frumosul numĕr de ţĕranĭ presenţĭ. Durere, cu astfel de lucrurĭ nu s'au prea putut lăuda până acum adunările acestui despărţĕmênt.

Cor.

Stoicenĭ, 12 August n. 1895.

La băile din Stoicenĭ (Solnoc-Dobêca e datină a-se ţiné în ḑiua S-tului Ilie proroc, câte-o petrecere de véră în fiă-care an, a cărei venit' curat e destinat şcólei române din Lăpuş.

In anul acesta éraşĭ a fost petrecere, al cărei succes atât moral cât şi material a fost îndestulitor. Lucru curios însĕ, ce trebue sĕ ne inspire îngrijirĭ, par'că însufleţirea naţională proprià poporului nostru ar fi dispĕrut din inimele Românilor fruntaşĭ din aceste părţĭ. Din contră însĕ, ţĕranii adunaţĭ din întreg cercul Lăpuşului, carĭ veniră şi ei cu „babele“ (neveste) lor la petrecere, erau veselĭ.

Bărbaţĭ bruneţĭ, înalţĭ, spătoşĭ cu ochĭ pĕtrunḑĕtorĭ, muntenĭ voinicĭ de sub pólele Cibleşului, purtând sumane negre, brâne late împodobite cu bumbĭ şi lanţurĭ de argint, pălării de pĕr grăniţerescĭ, — „gazde“ din ţéra Cibleşului, — veselià şi bucurià sinceră pe faţă şedeau la masă povestind de mersul lucrurilor din ţéră, împărtăşind nĕcasurile unul altuia sincer şi nefăţărit, de-ţĭ împlea inima de bucurià şi mândrià când îi vedeai.

Petrecerea a fost de-altmintrelea cercetată; din frumósa cunună de dame am observat pe d-şórele: Bányai (Lăpuş), Bihari (Oradea-mare), Centea (Căşei), Cherebeţ (Odorheiu), Surorile Colceriu (C.-Mănăstur), Dragomir (Riuşor), Giurcanu (Fodora-rom.), Hosszu (Fodora), Huza (Deşiu), Raţiu (Peteritea), Surorile Nagy (Mestécăn), Rednic (Uriu inf.), Szepeşi (Lăpuş), Ana Şovrea (Cărbunar), Vaida (Fodora), Dómnele: Baican (Boiŭ), Bene (Cupşenĭ), Dr. Bihari (Orade), Buteanu (Hosszufalĕu?), Cupşa (Măgógea), Făgărăşanu (Teure), Filip (Fênaţe), Grigorescu (Lăpuş), Hallósi (Stoicenĭ), Herman (Deşiu), Herman (Vălenĭ), Gisella Hosszu (Lemniu), Indreica (Dealu-mare), Lengyel (Preluca), Măşcanu (Lăpuşul-ung.), Mustea (Lăpuş), Olteanu (Suciu-inf.), Petrovan (Rîuşor), şi altele.

După cum sunt informat, au întrat total 173 fl. 80 cr., din carĭ subtrăgênd spesele de 45 fl. 17 cr., rĕmâne venit curat în favorul şcólei romàne din Lăpuşul ung. 128 fl. 63 cr.

Au suprasolvit d-nii: Nicolae Hossu (Semniu) 5 fl.; Ioan Ţeţu (Bucurescĭ) 10 lei; D. Dragoş 3 fl.; Al. Stupar 3 fl.; L. Sabo 2 fl.; N. Cosma 2 fl. Apoi D-nii: G. Măşcan, V. Filip, I. Nemeş, D. Baicanu, C. Barbu, A. Herman, Ales. Zsentye, Ladisl. Létay, I. Moldovan, Vas. Mustea, Gr. Popescu. Ales. Papp, G. Şipoş, Gavr. Lăpuşan, Aug. Cupşa, Ion Lebedi, Iac. Voith, C. Bárdy, I. Cadar câte *1 fl.*; Ión Oltean, V. Muste, El. Centea, Gavr. Hossu, Vas. Bene, Mich. Oros, I. Murĕşianu, B. Fărcaş, Petru Botu, V. Raţiu, Vass Imre câte *50 cr.*

Directorului băilor din Stoicenĭ, d-l Hallosi, care ni-a dat salonul cel mare şi luminare gratis, cum şi tuturor domnilor şi stimaţelor dame, carĭ au contribuit atât material, cât şi moralminte la reuşita acestei petrecerĭ filantropice, ne ţinem de datorinţă a-le esprima mulţămitele nóstre cordiale.

La băile de aicĭ au fost în anul acesta de tot mulţĭ óspeţĭ, între carĭ în mare parte fii de ai lui Israil. Locul e liniştit şi fórte romantic, în dosul băilor se ridică spre ceriul azuriu „Şatra lui Pintea vitézul“, pe délul acesta se ḑice, că-şĭ avea tabĕra, figura măréţă mintologică a Românilor din aceste părţĭ: *Pintea.* Familii române au fost puţine.

Ḑilele din urmă era aşa de frig, încât am fost siliţĭ sĕ purtăm vestminte de iérnă. Acum óspeţii băilor, rênd pe rênd, părăsesc stabilimentul, reîntorcêndu-se spre casă.

Aleco.

Scirĭ telegrafice.

Dobriţin, 22 August. La adunarea generală a districtului evangelic, ţinută erĭ, nu a fost din districtul „pansalvist“ de Arva nime de faţă. Dimisiunea neaşteptată a episcopului Zelenka a făcut stranià impresiune.

Viena, 22 August. Se crede mai presus de orĭ-ce îndoélă, că Badeni a primit la Ischl formarea noului cabinet. Constituirea noului ministeriu se va face numai după alegerile dietalĭ din Galiţia.

NECROLOG. **Dr. I. G. de Popp**, advocat, după lungĭ şi grele suferinţe, fiind împărtăşit cu Sf. Taine, a încetat din viéţă în vêrstă de 50 anĭ, Lunĭ în 19 August n. la 11 óre a. m. Rĕmăşiţele pămêntescĭ ale scumpului rĕposat se vor depune spre vecĭnică odihnă Mercurĭ în 21 August n. la 3 óre p. m. în cimiterul gr.-cat. din suburbiul de jos (Pórta Turnului). Infrânţĭ de durere aducem acésta la cunoscinţa tuturor rudeniilor, amicilor şi cunoscuţilor.

Sibiiu, 20 August n. 1895.

Maria G. Popp, ca mamă; George G. Popp, ca frate; Maria Muntén născ. Popp, ca soră; Rosalia G. Popp născ. Gimbăşian, ca cumnată; Maria Muntén, Ión George, Maria şi Elena Popp, ca nepótă şi nepoţĭ.

Fiă-i ţĕrêna uşóră!

DIVERSE.

Clopoţĕl preşidenţial furat. Multe s'au furat de când e lumea, pĕruce de ale învĕţaţilor, picióre de lemn, parapleie vechĭ, nasurĭ păstrate în spirt, ba ce-i mai mult în ḑilele din urmă s'a furat şi o sócră; dér ca sĕ fiă furat clopoţelul unui preşedinte de parlament până acum încă nu s'a mai auḑit. Şi étă, că s'a întêmplat acest lucru, şi încă în capitala Greciei. In nóptea de Mercurĭ spre Joi, au pĕtruns nisce necunoscuţĭ în cameră şi au furat clopoţelul preşedintelui, pe care l'a fost dăruit camerei un anumit *Buduris.* Făptuitorii însĕ nu s'au mărginit numai la atâta, ci au furat chiar şi postavul verde de pe măsuţa preşedintelui. Membrii camerei la asta au rîs una bună.

O ţéră fără ḑiare. Intre ţĕrile culte de pe globul pămêntesc este o singură ţéră unde nu apare nicĭ un ḑiar. Acest stat are o lungime de 60 chl.; o lăţime de 50 chl. şi se chiamă: Republica Andora, situată pe cóstele de méḑă nópte ale Pyreneilor şi stă sub protecţia Franciei.

Literatură.

Din *Biblioteca pentru toţĭ* a apărut Nr. 13: **Novele romane**, de Duiliu Zamfirescu, cu portretul autorului, şi Nr. 14: **Antichitatea romană**, Obiceiurĭ, Originea societăţii, de *Wilkins.* Apoi cărţĭ postale de mai multe felurĭ, cu diferite vederĭ din Sinaia şi Bucurescĭ *în mai multe colorĭ*, frumos colorate, de vênḑare la librăria *Carol Müller* în Bucurescĭ (Calea Victoriei 53). Asemenea şi la sucursala, ce a deschis'o librăria Müller pentru sesonul de vară la Sinaia, în Bazarul Parcului. De aci se póte procura şi „Biblioteca pentru toţĭ“. Costul unui volum 30 banĭ [15 cr.] Cărţile poştale se vênd 2 bucăţĭ cu 15 banĭ.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 21 August 1895.

Renta ung. de aur 4%	123.—
Renta de coróne ung. 4% . . .	99.90
Impr. căil. fer. ung. în aur $4^1/_2$% .	124.25
Impr. căil. fer. ung. în argint $4^1/_2$%	102.75
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	122.—
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	98.20
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	98.75
Imprum. ung. cu premii	159.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	145.50
Renta de hârtie austr.	100.95
Renta de argint austr.	101 20
Renta de aur austr.	123.10
Losurĭ din 1860	155.75
Acţii de ale Băncei austro ungară.	1061.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	486.75
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	399.75
Napoleondorĭ.	9.60
Mărcĭ imperiale germane . . .	59.20
London vista	121.65
Paris vista	47.92
Rente de coróne austr. 4%. . .	101.35
Note italiene.	45.65

Cursul pieţei Braşov.

Din 22 August 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.56	Vênd.	9.58
Argint român.	Cump.	9.50	Vênd.	9.55
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.58	Vênd.	9.61
Galbenĭ	Cump.	5.63	Vênd.	5.68
Mărcĭ germane	Cump.	59.—	Vênd.	—.—
Ruble rusescĭ	Cump.	$128.^1/_2$	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.83	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Mai 1895.

Budapesta—Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Trenŭ român expr.	Tren de persón.	Tren accel.		Staţiunea		Tren de persón.	Tren accel.	Tren de persón.	Tren român expr.	Trenŭ de persón.
10 —	8.05	8 05	8.05	2 15	pl.	Viena . . .	sos.	3.—	1 55	1.55	7.20	6.25
8.30	2.15	1 55	5.45	9.15		Budapesta		5.45	7.25	7.—	1.50	8.10
11.31	4 23	3.56	9.27	11.12		Szolnok . .		2.29	5.23	3 50	11.44	4.43
2.—	5.55		11 53	12.55		P. Ladány . .		12.05	3.46	1.21	10.03	2.17
3.42	7.08		1.48	2.12	sos.	Oradea-mare .	pl.		2.26	11.04	8.43	11.32
3.58	7.15		2.16	2.20	pl.		sos.		2.19	10.44	8.38	11.17
4.38	7.43		3 03	2.50		Mezö Telegd .			1.52	10.07	8.11	10.42
5.20	8.18		3.45	3.26		Rév			1.26	9 30	7.48	10.13
5.43			4 06			Bratca . . .				9.10		9.50
6.32	9.07		4.53	4.17		Ciucia . . .		5.40	12.47	8 31	7.08	9.19
7.16	9.37		5.32	4.50		B.-Huiedin		4.52	12.17	7.53	6.39	8.37
8.07			6.24			Ghârbău . .		2.55		6.53		7.37
8.34	10.37		6 59	5 55	sos.	Cluşiu . . .	pl.	2.—	11.01	6 14	5.25	7.—
8.49			8 40	6.11	pl.		sos.	5.45	10 45		4.48	6.45
9.06			9.08	6.27		Apahida . .		5.18			4.23	6.27
10.14			10.40	7.27		Ghiriş . . .		3.53	9.23		3.—	5.21
10.32			11.25	7.50		Cucerdea . .		3.06	8.49		2.00	4.47
10.59			11.54			Uioara . . .		2.48			2.—	4.31
11.07			12.04			Vinţul de sus		2.40			1.51	4.24
11.31			12.34	8.17		Aiud . . .		2.11	8 23		1.23	4.03
11.48			1.—	8.33	sos.	Teiuş . . .	pl.	1.45	8.06		12.54	3.42
12.25		11.40	1.40	8.38	pl.		sos.	1.10	7.59			2.49
12.52		11.55	2.17			Creciunel . .		12.39				2.24
1.06			2.35	9 09		Blaşiu . . .		12.24	7.30			2.10
1.37			3.14			Micăsasa . .		11.48				1.38
1.52		1.—	3.34	9.42	sos.	Copşa-mică .	pl.	11.29	6 56			1.18
2.13		1.02	3 49	9.44	pl.		sos.	11.14	6 54			1.01
2.32			4.11	9.59		Mediaş . . .		10.55	6.41			12.46
3 04		1.39	4 48	10 22		Elisabetopol .		10.21	6 20			12.16
3.47		2.13	5 27	10.51		Sighişóra . .		9.42	5 53			11.39
4.09		2.28	6 10	11.12		Haşfalĕu . .		9.13	5.33			11.17
5 34		3.30	7.50	12.26		Homorod . .		7.45	4 27			10.02
6.12			8.30	12.58		Agoştonfalva .		7.03	3.53			9.22
6.41		4.16	9.03	1.15		Apaţa . . .		6.36	3.37			8.57
7.16			9.38	1.34		Feldióra . .		5.58	3 16			8.23
8.—		5.07	10.25	2.09	sos.	Braşov . . .	pl.	5.08	2.45			7.43
	11.—	5.14		2 19	pl.		sos.	7.01	2.18		10.26	7.01
	12.26	5.59		3.01		Timiş . . .		6.—	1 42		9.39	6.—
	1 11	6 29		3.31		Predeal . .		5 11	1.12		9.12	5.11
	8 30	11.25		9.30	sos.	Bucurescĭ . .	pl.		8.35		5.35	

Cucerdea — Oşorheiu — Regh.-săsesc.

Trenu mixtu	Trenu de persón.	Trenu de persón.	Trenu de persón		Staţiunea		Trenu de persón.	Trenu de persón.	Trenu de persón.	Trenŭ mixtu
2.25	8.10	3.11	8.59	pl.	Cucerdea . .	sos.	7.41	2.36	8.31	1.18
3 14	8.51	3.52	9.40		Ludoşŭ . . .		7.03	1.58	7.43	12.32
5.07	10.27	5.26	11.11	sos.	Oşorheiu . .	pl.	5.30	12.25	5.50	10.35
5.40	10.42	5.36		pl.		sos.	5.18	9.25	5.04	10 —
7.19	12.21	7.19		sos.	Regh.-săs. .	pl.	3.50	7.49	3.25	8:25

Ghirişŭ—Turda

trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.	Staţiunea	trenu de persón.	trenu mixtu	trenu mixtu	trenu de persón.
7 33	11 —	4.—	10.19	Ghiriş	5.10	10.30	3.30	9.12
7.53	11.20	4-20	10.39	Turda	4.50	10.10	3.10	8.52

Copşa-mică — Sibiiu — Avrigŭ — Făgăraşŭ

trenŭ de persón.	trenŭ de persón.	trenu mixtu		Staţiunea		trenu mixtu	trenu de persón	trenŭ de persón.
2.20	11.34	7.10	pl.	Copşa mică .	sos.	9.34	6.20	12.35
3.57	1.03	8.59		Ocna . . .		8.11	5.12	11.01
4.19	1.25	9.15	sos.	Sibiiu . . .	pl.	7.44	4.49	10.36
4 36	1.46		pl.		sos.	7.28		8.33
6.16	3.31			Avrig . . .		6.02		6.54
8.42	6.08		sos.	Făgăraş . .	pl.	3.28		4.05

Simeria (Piski)—Hunedóra

trenŭ mixtŭ	trenu mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenu mixtŭ	Staţiunea	trenu mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenu mixtŭ	trenu mixtu
6.15	11.35	4.25	10.29	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12 20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Braşov—Zĕrneştĭ

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtu	Staţiunea	trenu mixtŭ	trenu mixtŭ	trenu mixtŭ
8.35	4.55	9.15	Braşov	7.36	1.29	8.31
10 28	6.36	10.35	Zĕrneştĭ	6.06	12.05	7.20

Mureş-Ludoş Bistriţa

4.—	9.10	4.20	Mureş-Ludoş	6.46	7.21
7 07	1.01		Ţagu-Budatelicŭ . . .		4.15
9.59	4 55		Bistriţa		1.16

Arad—Timişóra

6.20	11.30	5.-	Aradŭ	10.43	3.44	10.55
7.08	12.47	6.14	Vinga	9.42	2.40	10.11
8.01	2.05	7.39	Timişóra	8.20	1.12	8.15

Careii-mari — Zelău

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	Staţiunea	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
5.30	4.15	Careii-mari . .	9.06	7.—
10.17	9.18	Zelău	4.20	3.01

Sighişóra—Odorheiu-sĕcuesc.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	Staţiunea	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtu
3.22	11.08	Sighişóra . . .	9.51	5.32
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Nota: Órele însemnate în stânga staţiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadraţĭ cu linii mai negre însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.